T.a.v. de gemeenteraden van Harlingen, Súdwest-Fryslân, De Fryske Marren en Waadhoeke.

Franeker, 14 mei 2025

Geachte gemeenteraadsleden,

Op 22 april 2025 heeft de Radenadviescommissie de conceptbegroting van de GR Fryslân-West voor 2026 behandeld om te komen tot een eventuele gezamenlijke zienswijze.

Besluit

De Radenadviescommissie heeft besloten dat zij geen aanleiding ziet om een advies uit te brengen aan de gemeenteraden rond een gezamenlijke zienswijze op de begroting van 2026 van de GR.

Wel hebben de leden van de Radenadviescommissie aan de GR een aantal technische vragen gesteld. Deze vragen en de antwoorden hierop zijn verwerkt in de notulen van 22 april 2025 en zijn ook opgenomen als bijlage bij deze brief.

Van belang voor uw raad

Ondanks dat de Radenadviescommissie geen aanleiding heeft gezien voor een advies rond een gezamenlijke zienswijze, kan ieder college er nog steeds voor kiezen om een zienswijze voor te stellen aan de eigen gemeenteraad en kan iedere gemeenteraad er nog steeds voor kiezen om zelf een zienswijze in te dienen.

Namens de Radenadviescommissie

Jan van Zanden, voorzitter

Tinco Lyklema, secretaris

Bijlage: Vragen en antwoorden inzake de conceptbegroting 2026 GR Fryslân-West

3 **Concept-begroting 2026 inclusief voorlopige jaarcijfers 2024**
Notulen:

Sytze Holtrop over blz. 40: Waarom is de begroting op 0 uitgekomen?
Edwin geeft aan dat conform de businesscase het streven van de GR is om bij de begroting op 0 uit te komen. Door middel van het draaien aan financiële knoppen (uitgangspunten/inschattingen) wordt hierop gestuurd. Jan: waar zit de meeste financiële ruimte? Edwin: in de overige posten zit vaak wel enige financiële ruimte.

Ytsje de Groot over blz. 16 en 28: Op blz. 16 wordt voor een toelichting over doorstroombanen verwezen naar blz. 28, terwijl op blz. 28 wordt verwezen naar blz. 16. Ytsje zou graag een duidelijke toelichting willen zien in de begroting.
Edwin geeft een mondelinge toelichting: In 2024 heeft het DB besloten om de inzet van doorstroombanen voor 2026 en daarna te behouden op het niveau van eind 2025, in afwachting van nieuwe beleidsvorming rond doorstroombanen binnen het bredere kader van het visietraject van de vier gemeenten.
De financiële ruimte die hierdoor ontstaat wordt in de Concept-begroting nu bestempeld als 'Overige nader te bepalen inzet'.

Jan geeft aan dat deze toelichting opgenomen zou moeten worden in de begroting. Lisa zou in het verlengde hiervan ook graag een toelichting willen op de formatieplanning van de NV, in de begeleidende brief wordt hiernaar verwezen bij de derde bullet.
Naderhand verstrekte toelichting: ''*De formatieplanning van de NV is voor de begroting GR niet relevant. De instroom vanuit GR naar NV raakt de formatie van NV en is daarom benoemd. We denken dat de vraag gericht was op deze relatie en niet zozeer op een toelichting op de formatie van de NV, omdat het hier gaat om de begroting van de GR.''*.

Cees Riezebos over blz. 18: Waarom is er voor 2026 gekozen om geen gemeentelijke bijdragen te vragen en op te nemen in de begroting?
Edwin: voor 2026 hebben we ervoor gekozen om geen gemeentelijke bijdragen te vragen. Dit n.a.v. een taakstelling van het DB, namelijk: de gemeentelijke bijdragen zo laag mogelijk te houden en het liefst nihil. In lijn met deze doelstelling werd de gemeentelijke bijdrage de afgelopen jaren al steeds verder afgebouwd. Tjeerd: loopt de GR in 2027 hiermee geen groter risico op financiële moeilijkheden? Edwin: er zit een positief meerjarenperspectief in de begroting, dus wij gaan er vanuit dat in 2027 geen bijdrage gevraagd zal worden van de gemeenten.

Sytze Holtrop over blz. 10: Op deze bladzijde wordt de afkorting NTW (Netto Toegevoegde Waarde) gebruikt zonder dat deze eerst voluit is geschreven. Graag in het vervolg een begrip eerst volledig uitschrijven en daarna pas een afkorting gebruiken.

Sietze Zoodsma: Wie bepaalt of er dividend wordt uitgekeerd? Jan: en in het verlengde hiervan: wie doet het voorstel tot het uitkeren van dividend?
Edwin: We hebben afgesproken dat het dividendbeleid meegenomen zal worden in de overwegingen van het risicomanagement. Er zijn nu nog geen kwalitatieve afspraken over gemaakt. Bij vaststelling van de jaarrekening van de NV in de AVA is het moment om hier nader over te besluiten door de enig aandeelhouder GR-FW

Cees geeft aan dat over een aantal jaren het vermogen met een half miljoen gestegen is. Moet er geen moment worden ingebouwd waarop er een besluit wordt genomen over wat er met het overtollige vermogen moet gebeuren? Luciënne: Zodra de ratio van het weerstandsvermogen boven 1,5 uitkomt volgt er een advies van de controller. Het weegmoment komt altijd na vaststelling van de jaarstukken.

Jan over blz. 17: Wat is de aanleiding voor de halvering van de loonkosten ambtelijk personeel in 2026?
Edwin: Dit betreft een relatief klein aantal personen en komt door natuurlijk verloop binnen de ambtelijke organisatie (pensionering, verhuizing, overlijden, etc.).

Jan over blz. 27: Hoe komt het dat De Fryske Marren erg laag scoort bij het overzicht beschut werken?
Luciënne: De aantallen BSW per gemeente staan los van het inwonersaantal en zijn gebaseerd op taakstellingen. Per gemeente kan de samenstelling van geïndiceerde inwoners verschillen. Afgesproken wordt nog een nadere toelichting te geven op hoe deze taakstelling bepaald wordt.

Naderhand verstrekte toelichting: *''De aantallen worden bepaald op de jaarlijks gepubliceerde taakstellingen door het Rijk. Deze taakstelling is gebaseerd op verwachte instroom afgeleid van de vroegere instroom WSW.''*

Sietze Zoodsma: mist het overzicht van het aantal bedrijven die doorstroombanen faciliteren. Hoe actief wordt de uitstroom naar bedrijven bevorderd?
Edwin: dit is een vraag die gesteld zou moeten worden aan de NV. Luciënne geeft aan dat de RAC bij het evaluatiegesprek met Iroko aan kan geven dat zij niet over alle informatie beschikt.

Cees Riezebos: de NV Empatec draait omzet, hoe staat dit tegenover het kostenplaatje? In andere woorden: hoe presteert de GR financieel?
Edwin: de NV stuurt op 0 Euro winst.

Netto toegevoegde waardes verschillen per vakbedrijf. Dit is afhankelijk van het vakbedrijf en het type werk dat er verricht kan worden.

Luciënne, Edwin en Hester verlaten de vergadering.

Besluit:
Geen advies rond een zienswijze over de begroting van 2026 uit te brengen aan de gemeenteraden.
Toelichting op besluit:
De vragen en antwoorden rond de begroting van 2026 staan in het verslag en worden met de gemeenteraden gedeeld.